

ASUT

1966

VASARIS

Nr. 2

turinys

Jaunimo metų šūkis	3
Gilės piešiniai	4
L. Inga	
Čiurlionis ir varpininkė	7
Pietų vėjelis	9
Vytė Nemunėlis	
Pupučio svarbūs dalykai	10
Linutė	
Įkyrios musės	12
A. Vambutas	
Anuomet ir dabar	18
S. Laucius	
Močiutė pasakoja	20
A. Giedrius	
Pas skaitytojus	21
Linksmiau	25
Lėlės galvosūkis	26
Mama	27
J. Bertulis	
Šventės ir vardinės	32
St. Yla ir A. Salys	

ilustracijos

Ses. M. Eucharista	— psl. 1, 10, 23, 32
P. Osmolskis	— 3, 8
Aldona S.	— 4, 18, 19
E. Muliolienė	— 6, 8
V. Balukienė	— 9
J. Slėnys	— 12
N. Banys	— 20

IMMACULATA PRESS
Putnam, Connecticut 06260

EGLUTĖ

▲ vienintėlis ▲
lietuviškas vaikų laikraštėlis
visame pasaulyje

2

vasaris

1966

LEIDŽIA

Lietuvių Kultūros Institutas

REDAGUOJA IR ADMINISTRUOJA

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys

metams — \$4.00

atskiras numeris 40¢

redakcijos ir administracijos
reikalais kreiptis:

“EGLUTĖ”

Immaculate Conception Convent

R. F. D. 2,

Putnam, Connecticut 06260

Atsiųsti rankraščiai tampa redakcijos nuosavybe. Redakcija rezervuoja sau teisę juos pakeisti ar sutrumpinti, pagal reikalą. “Eglutės” iliustracijų negalima naudoti kituose leidiniuose be redakcijos sutikimo.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly except July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Connecticut. 06260. Subscription \$4.00 yearly. Single copy 40¢. Entered as second class matter March 27, 1952, Putnam, Connecticut, under the act of March 3, 1879.

**MŪSŲ JĖGOS, MŪSŲ ŽINIOS
LAISVAI LIETUVAI TĖVYNEI!**

1966, VASARIS

Lietuvos
Nacionalinė
M. Mažvydo
Biblioteka

GILĖS PIEŠINIAI

Linvydas Inga

Gilė prišoko prie lango, įbedė savo nosytę į stiklą ir man rodė išmargintą popierių. Mama neleido jai bėgti kieman, nes buvo persišaldžiusi. Kadangi aš dar užtrukau kieme, tai tuo tarpu grįžo iš mokyklos ir Gintas. Abu įžengėme į kambarį.

— Žiūrėk, tėtė, ką aš nupiešiau, — pasišokėdama rodė man savo piešinį; bet aš vilkausi apsiaustą. Gintas pirmasis nugriebė ir patiesė ant stalo, padengto pietum.

— E, čia kaž kokia baidyklė! — šūkterėjo Gintas.

— Ne, čia Geležinis Vilkas! — atsikirto Gilė. — Tu nežiūrėk!

Abudu susistumdė. Viena lėkštė bambtelėjo ant grindų. Mama atsiliepė iš virtuvės:

— Kas ten trankosi?

— Gintas sudaužė lėkštę! — šūktelėjo Gilė.

— Ne-su-du-žo! — numykė Gintas, dėdamas pakeltą lėkštę ant Gilės piešinio. — Tegu ją ryja tas siaubūnas!

— Kas gi ten yra? — paklausiau prieidamas prie staio. — Ką tu čia nupiešei, Gilele? Parodyk!

— Čia, tėtė, Vilnius... Vasario Šešioliktoji...

Piešinyje matėsi nedidelis kalnelis, jame įsmeigta trispalvė vėliavėlė, iš kairės — išsitempęs kareivis su šautuvu ant peties, lyg kokių rąstu, dešinėje — milžiniška išsižiojusi žvėris, aplinkui — daug mažų žmoniukų.

— Tai kur čia Vasario Šešioliktoji? — nusišiepė Gintas.

— Žiūrėk ir matysi! — rodė jam Gilė. — Va, čia! Vaikučiai aplink kalną šoka. Tėte, jis nieko nemato, — kreipėsi į mane. — Jis aklas...

— Tu pati žliba, — nenusileido Gintas. — Dabar Vilniuje vaikai negali Vasario Šešioliktąją šokti prie Gedimino kalno. Vilnius nelaisvas. Ten bolševikai. Aš žinau.

— Tai kas? — spyrėsi Gilė. — Kai bus laisvas, tai ir šoks. Mums taip seselė sakė.

— Gerai, Gilele, sakai, — pagyriau. — O ką daugiau ta seselė sakė?

— Ji sakė, kad Vasario 16 tuos piešinius iškabinsime darželyje. Papuošime. Bus labai gražu ir šventa...

— Taip, taip, — tebesierzino Gintas. — Kabins ten kas tavo tą baidyklę. Ji didesnė už Gedimino kalną...

— O dėlto, kad šimtas vilkų ten tupi ir staugia, — aiškino Gilė. — Tai ir didelė...

— Uuu! Prarys tave tie vilkai! — Gintas išsižiojo ir išskėtė rankas, artėdamas prie Gilės.

— Tu, Gintai, nusiramink! — subarė jį mama, nešdama stalan garuojantį viralą. — Jis visą laiką tą mažylę erzina.

— Paaugs ir nesierzins, — atsakiau. — Jie dabar vienas antrą moko, kaip išmano. Na, sėskime valgyti!

— Gilė dar nieko neišmano, — tebegudravo Gintas.

— O, ji jau daug ką žino, — užsistojau Gilelę. — Ji pavaizdavo seną pasakojimą apie Vilnių. Karalius Gediminas kartą Vilniaus kalvoje sapnavęs didžiulį geležinį vilką, ir jis taip stūgavęs, tartum jame tupėtų šimtas kitų vilkų. Taip mūsų senoliai išreiškė Vilniaus miesto pagarsėjimą visame pasaulyje.

— Bet tada Gedimino kalne nestovėjo kareivis su pagaliu, — nusijuokė Gintas, — ir vaikai nešoko...

— Tu klysti, Gintai, — pasakiau. — Gedimino kalne buvo iškelta Lietuvos vėliava, stovėjo kareivių sargyba, kai Vilnių laisvi lietuviai valdė... Vilniuje buvo paskelbta ir Lietuvos nepriklausomybė... Tai prisimename Vasario Šešioliktos šventėje... Gilelė ir nupiešė, ką ji galvojo. Reikia ją už tai pagirti.

— Bet... bet dabar Vilnius nelaisvas, — neiškentė Gintas. — Nei trispalvės vėliavos nėra, nei Lietuvos kareivių.

— Tu teisingas, Gintai, — pagyriau berniuką. — Bet visą laiką taip nebus. Vilnius atgaus savo laisvę. Tada susirinksime Gedimino

kalne Vilniuje, degsime laužus, dainuosime, šoksime, ir aidas, lyg Geležinio Vilko, eis per visą Lietuvą: Mes laisvi!...

— Mes ir dabar laisvi, — murmtelėjo Gintas.

— Tu, Gintai, neprieštarauk tėtei, — sudraudė mama, o tai gausi samčiu per marmalynę.

— Taip, Amerikoje mes laisvi, — atsakiau, — bet Lietuvoje nėra laisvės. Sakei gi, ten bolševikai... Lietuvų tautą dabar vėl slegia rusiška meška ir neleidžia nė Vasario Šešioliktos švęsti.

— O kas yra meška? — pasiteiravo Gilė.

— Tai toks didžiulis lokys, kaip tavo vilkas, — griebėsi aiškinti Gintas, rodydamas savo išmintį. — Seniau žmonės vedžiojo meškas po kaimus ir šokdino, kaip cirke. Aš žinau. Kad nepultų draskyti, per šnervę perverdavo grandinę. Už jos ir tempė mešką...

Gilė staiga pašoko nuo stalo ir nubėgo į kitą kambarį. Mama šūkterėjo:

— Gilele, tu nė nepersižegnojai!

— Aš tuojau. Aš dar nepavalgiau.

Netrukus ji grįžo su nauju savo kūrinium. Dideliam popieriaus lape buvo nupiešta milžiniška meška su grandine nasruose. Žmogučių krūva tempė grandinę.

Tai kas čia yra? — paklausė mama.

— Čia iš Lietuvos traukiama meška.

Visi mes susijuokėme. Gintas dar pasiūlė, kad ir tas Gilės kūrinys būtų iškabintas Vasario 16-tą.

M. K. Čiurlionis

ČIURLIONIS IR VARPININKĖ

Paimkite Lietuvos žemėlapi ir susmeikite savo akutes į Kauną. Išižiūrėję, ten pamatysite didelę upę. Tai mūsų didysis Nemunas, žemėlapyje pažymėtas mėlyna juosta. Akimis išikibę tos juostos, pradėkime pamažu slinkti žemyn — geografiškai tariant, pietų kryptimi.

Bekeliaudami rasime Birštono miestelį su mineraliniais šaltiniais ir netoli jo esančią Nemuno kilpą, paskui kiek sustokime pasidairyti Alytuje ir skubėkime į Merkinę. Iš čia šiaurės rytų kampan pažvelgę pamatysime Varėną, o toliau pakeliavę žemyn Nemuno pakrante rasime Druskininkų miestelį.

Kodėl mums parūpo šie du maži Lietuvos miesteliai? Gi todėl, kad prieš 90 metų Varėnojo gimė labai švelnus ir ramus žmogus, gabus muzikas - kompozitorius ir žymus lietuvių tautos dailininkas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Kai jis gimė 1875 m., jo tėvas buvo Varėnos bažnyčios vargonininku, bet vėliau persikėlė tokiam pat darbui į Druskininkus, kur Čiurlionis praleido daug savo gyvenimo vasarų.

Kada nors pamatysite Čiurlionio tapytus paveikslus ir girdėsite jo parašytus muzikos kūrinius, o dabar susipažinkime su Druskininkų varpininke, kurios skambinamų varpų muzika buvo užgavusi Čiurlionio ausį ir širdį.

Druskininkų varpininkė vadinosi Jokūbienė. Kaip liudija Čiurlionio sesuo, ji buvusi nedidutė, sulinkusi senutė, bet labai stipri, geros širdies, švari, darbšti ir labai rami. Ji gyveno viena kaip atsiskyrėlė.

Jokūbienės laikais, tai yra prieš I Pasaulio karą, Druskininkuose

buvę tik du varpai: vienas didelis, kitas mažas. Vienas storu balsu, kitas plonu. Bet Jokūbienė taip mokėdavusi jais skambinti, jog atrodė, kad jų pilna varpinė. Paprastą dieną ji skambindavo tik mažuoju ir kažkaip graudžiai, o didžiajam buvo skirta, Jokūbienės valia, skelbti žmonėms kažką nepaprasta ir šventadieniška, iškilmingai ir skambiai. Per didžiuosius atlaidus didysis varpas skambėdavo kartu su mažuoju ir didžiuodavosi savo pergale, nes tai būdavo ir jo diena.

Jokūbienė mėgdavusi kalbėti apie savo varpus ir pasakoti jų ginčus:

— Tu geriau nutilk, — sakydavo didysis varpas, — nes tu negali lygintis su manim. Aš esu nulietas iš skambaus metalo ir daug pinigų sumokėjo už mano nuliedinimą. Aš nemėgstu taip tabaloti liežuviu kaip tu — lyg kas nuo tavęs devintą kailį luptų.

— Tu esi sunkus ir nerangus, todėl Jokūbienė tingi tave judinti. O aš esu lengvas ir skambus, mane toli girdi, mane lengva išjudinti — atsikirsdavo mažasis varpas.

Didysis varpas nutildavo, bet neiškentęs vėl didžiuodavosi.

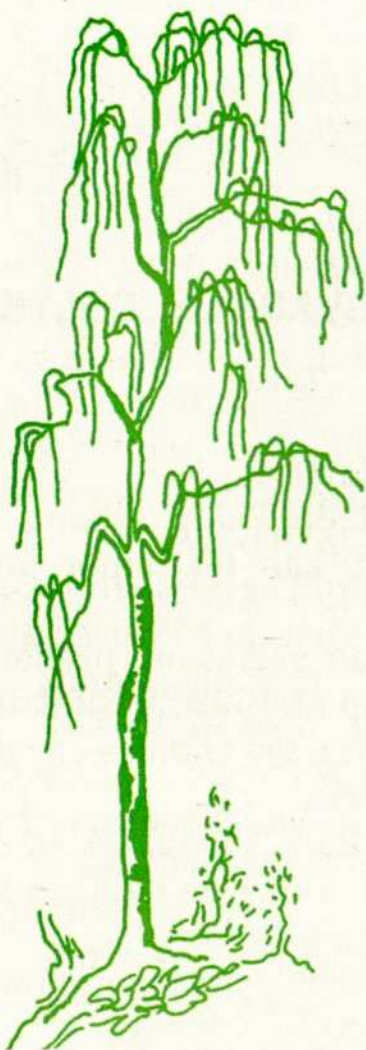
— Kai aš skambinu, prisirenka pilnas šventorius žmonių, iš bažnyčios pakvimpa kadugio smilkalais, girdisi skambūs žvangučiai, iškilmingai žengia vėliavos, groja visos vargonų dūdos. Ar tu supranti, kad tai labai gražu?

Taip ginčijosi Druskininkų varpai Jokūbienės vaizduotėje, bet varpininkei rūpėjo tik jų muzika, kuri yra ne kas kitas, kaip varpų kalba. Ji svajojo jų daug turėti — tai bent ji juos taip suderintų, kad jų garsai nuplauktų net iki Merkinės, jos tėviškės, kur jau seniai kapuose ilsisi jos tėvai.

Gražiausiai Jokūbienė skambindavo vakarais — vakarinei maldai. Pirma lėtai ir tyliai mažuoju varpu, pabaigai triskart po tris kartus sudauždavo didžiuoju varpu. Tada abiejų varpų garsai susiliedavo su vakaro tyla, su netoli esančiu juodu šilu, su ežero pilkšvu rūku. Tai buvo muzika — tai buvo Jokūbienės himnas besileidžiančiai saulei.

Jokūbienės varpų muzika dažnai paliesdavo ir atostogų namo parvykusio Čiurlionio ausis. Ypač jos vakarinis skambinimas. Ir vieną kartą jis esąs pasakęs:

PIETŲ VĖJELIS

Vytė Nemunėlis

Skrisk, pietų vėjeli šiltas,
Į tėvynės laukelius
Debesų baltaisiais tiltais
Ir per vandenį gilius...

Ir nuneški broliams žinią,
Kad pavasaris ateis,
Kad ne amžinai tėvynę
Priešas spaus, žudys ir teis.

Kad ne amžinai pasauly
Neteisybė viešpataus, —
Laisvė patekės kaip saulė
Po vidunakčio tamsaus.

Kai žiedų pilnom rieškučiom
Žaisi Nemuno krantais,
Bus žinia visiems vaikučiam,
Kad pavasaris ateis.

— Kas tą senutę išmokė taip gražiai skambinti? Tie jos vakariniai varpai labai savotiški. Dar niekad negirdėjau taip gražiai skambinant varpais.

Čiurlionis susitikęs ją muzikantu vadindavęs, tačiau jai tas "muzikantas" nepatikdavęs ir ji atsikirsdavusi:

— Koks aš čia muzikantas! Juk aš varpais skambinu.

Vieną kartą sesuo išgirdo brolių Konstantiną skambinant preliūdą Fis-dur ir tuojau suvokė, kad ji girdi kažkur jau girdėtus garsus. Nebuvo abejonės, kad šiai savo kompozicijai muzikas Čiurlionis buvo atradęs įkvėpimą Jokūbienės vakariniame varpų skambėjime, ir tą skambėjimą praturtinęs sava melodija ir harmonija.

Jokūbienė žuvo 1914 m. nuo patrankos šovinio savo varpinėje, beskelbdama Druskininkų gyventojams artėjantį karo ugnies pavojų. Muzikas ir tapytojas Čiurlionis susirgo psichiškai ir mirė 1911 m. sanatorijoje prie Varšuvos. Palaidotas Rasų kapinėse Vilniuje.

PUPUČIO SVARBŪS DALYKAI

Linutė

Puputis bėgo gatve pasišokinėdamas.

— Viens, du-op-graži Lietuva, kaip... kaip... kaip... Žinai, kad baigiasi “žydi visada,” bet kas ten būna prieš tai...?

Jis pradėjo iš naujo. Taip visad geriausia, pradėt iš naujo, nes su šokinėjimais gali visaip atsitikti, ir su dainelėmis gali visaip atsitikti. Juk visko būna gyvenime — ar ne? Puputis išsibėgėjo ir pradėjo iš naujo.

— Viens, du-op-graži Lietuva, kaip... kaip... Aha, dabar atsimenu! Kaip **lakštingala** žydi visada, — dainavo Puputis. — Tas žodis ilgokas, bet kažkaip tinka...

Taip bešokinėdamas, Puputis beveik prašoko krautuvę, kurioje norėjo nupirkti Labai Svarbų Dalyką.

— Žinoma, labai svarbius dalykus sunku gauti, kartais reik palaukti, — galvojo Puputis. — Kad tik kas nors tas duris atidarytų! Peliukas atsiduso ir vėl pažiūrėjo į krautuvės duris. Jis buvo toks mažiukas, kad jam reikėjo atsi-lošti taip, kad kairioji ausytė beveik palietė uodegytę. Tai labai sunku padaryti — tik pabandykit kada nors!

Po kiek laiko aukštas ponas su aukšta skrybele ir aukšta ponia įėjo į krautuvę. Puputis tik šmirkšt į vidų — tas taip pat buvo labai sunkus dalykas, nes dvi poros kojų ir didelės durys bauginančiai atrodo, jei neužsimerki ir taip greit šmirkšt! Įbėgi vidun...

— Ar galima šešias lietuviškas vėliavėles, prašau, — paprašė aukštas ponas storu balsu.

— Su trumpais stiebeliais, — pridėjo aukšta ponia plonesniu balsu.

Puputis negalėjo tikėti savo ausimis!

— Juk jie nori lygiai to pačio Labai Svarbaus Dalyko kaip aš!

Bet pardavėjas visai nežinojo, kad Puputis norėjo vėliavėlės. Jis visai netyčia paėmė septynias, o viena taip sau išsprūdo iš rankų. Puputis tik griebė ir tykojo kaip čia išeit su aukšta ponija ir dar aukštesniu ponu, kurie gali patys vieni duris atidaryti. Na, ir visai gerai pasibaigė. Ponai atidarė duris, o Puputis viens, du-op! ir lauke. Dabar jis nešokinėjo. Juk tai netinka, kai neši Labai Svarbų Dalyką!

— Tai mamytė apsidžiaugs, kad aš pats vienas nupirkau, — džiaugėsi Puputis, visai neįsijaudinęs, kad jis bėgo triskart greičiau negu bet kada.

Mama pelė kaip tik tada susirūpino.

— Jis taip ilgai negrižta, — ji galvojo, žiūrėdama į laikrodį. — Sūris čia pat virtuvėj, galima nubėgt ir parbėgt per pusę minutės, o čia to peliuko kaip nēr taip nēr!

— Mamutyte, žiūrėk! Gavau! — cyptelėjo uždusęs Puputis.

— Puputi, — nudžiugo mama pelė paėmus vėliavėlę, — bet kaip tu į krautuvę patekai?

— Mamyte, visai lengva. Aš tik taip sauėjau gatvę ir dainavau: “Viens, du-op-graži Lietuva, kaip **lakštingala** žydi visada’ ir...

Puputis staiga nutilo ir pažiūrėjo į mamytę.

— Kodėl tu taip juokies? Lygiai taip atsitiko. Aš...

— Vaikeli, nors tu esi lietuviukas, bet dar tau reiks daug ko išmokyti. Padėk vėliavėlę va čia, ir ateik pas mane. Tau paseksiu pasaką apie lakštingalą ir gėlę, kad galėtum dainuoti apie vieną ir antrą nesusimaišydamas.

— Ot gerai! — sušuko Puputis. — Tai bus **antras** Labai Svarbus Dalykas, kuris man šiandien atsitiko!

Ir tikrai, kai du svarbūs dalykai nutinka tą pačią dieną, būna nepaprasta diena. Puputis prisiminė mamytės pasaką visą savaitę ir net visą mėnesį. Nežinau, gal ir dabar tebeprisimena...

ĮKYRIOS MUSĖS

Alfonsas Vambutas

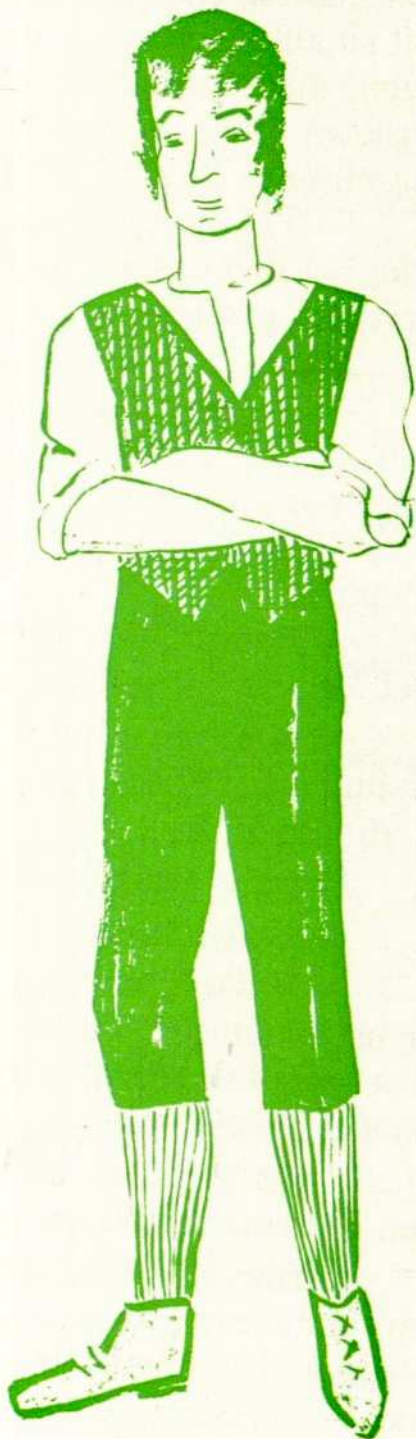
— *Kas nubrėžto tikslo sieks — visuomet pasieks!...*

Kartą gyveno našlys siuvėjas Felicijonas Fabijonas. Šeimos tradicijas palaikydamas, jis norėjo to amato išmokyti ir savo vienintelį sūnų Joną Fabijoną.

Sūnus, nors buvo menkos sveikatos, tačiau šaunios išvaizdos, žvalus, gudrus ir be galo ramus. Matydamas, kad pasenęs tėvas sunkiai bepataiko į adatos skylutę siūlą įverti, visą laiką svajojo, kaip pagerinti vargšo tėvo ir savo būklę.

Vieną kartą tėvas, nunešęs didikui pasiūtą eilutę, ilgai užtruko. Jo belaukdamas, ant stalo rymodamas, akis užmerkęs, Jonas Fabijonas pradėjo svajoti. Besvajojant, įkyrios musės aplink ausis zirzdamos jį taip įerzino, kad čiupęs kepurę pradėjo jas daužyti. Bedaužydamas pavargo ir atsisėdo pasilsėti. Besėdint, jam dingtelėjo mintis suskaičiuoti, kiek musių buvo nudėjęs. Suskaičiavęs, šimtas mažų ir septynios didelių! Pamišęs, kad ne vienu kirčiu jas buvo nudėjęs, nustebo, pašoko ir įtikimai sau pats tarė:

“Ne siuvėju man būti, bet stipriuoliu, jei iš vieno karto tiek daug priešo karių nudėjau!...”

Laiko nebegaįsdamas, nusikabino nuo sienos tėvo surūdijusį kalaviją, jį nublizgino ir kuo aštriausiai pagalando. Vėliau skydą visokiais raštais išmargino. Iš spalvotų audeklo gabalų apsiaustą su galvos apdangalu pasisiuvo, ir žemaituką (ypatingos veislės *arkliukas*) pabalnojęs, išjojo laimės ieškoti.

Joja jis dieną ir kitą, o tos laimės kaip nėra taip nėra. Tik trečiojo dienoj kryžkelę pasiekęs sustojo ir dairosi į kurią pusę sukti. Sudžiūvusiam ažuolo liemenyje pamatė prikaltą lentą su įrašu: *Kas į kairę pasisuks, tas galvą nusisuks. Jei į dešinę — lobius užtikis. Tiesiai — po pasaulį klaidžios.* Perskaitęs šyptelėjo ir nutrynęs žodžius savo užrašė:

Čia prajojo už visus riterius kavalierius pats stipriausias ir žymiausias Jonas Fabijonas, kuris pats vienas paguldo šimtą galingiausių karių ir septynius karžygius, — ir, nieko nepaisydamas, pasuko į kairę.

Skynimą pasiekęs sustojo užkasti ir truputį pailsėti. Tuo metu vieškeliu pro ažuolą jojo du riteriai, išgarsėję nuotykių ieškotojai. Užrašą perskaitę nustebo ir nutarė stiprų didvyrį pasivyti.

Į skynimą įjoję jie pamatė keistu apsiaustu apsivilkusį Joną Fabijoną. Vikriai nuo savo žirgų nušoko ir pagarbiai iki žemės lenkdamiės tarė:

— Šviesiausias ir visų riterių stipriausias Jonai Fabijonai, suteik mums garbę kartu keliauti!

Jonas Fabijonas ant savo žemaituko sėdėdamas ramiai pasiūlymą išklaušė ir, tarsi didikas, ranka mostelėjęs, išdidžiai atsakė:

— Sekite paskui mane.

Jiedu, žvilgsniais persimetę, paraudo. Jaunesnysis riteris įžeidimą pajutęs čiupo savo kalaviją, bet vyresnysis su alkūne bakstelėjo jam pašonėn ir patylomis įspėjo:

— Nesikarščiuok!... Gal pamiršai, kad jis šimtą stipriausių karių ir septynius karžygius paguldo?... Geriau susivaldyk, nes jis tave kaip slieką gali nudėti!

Ir jiedu, nedrįsdami prieštarauti, paklusniai sutiko paskui joti.

Jono Fabijono žemaitukas buvo liesas ir raišas arklys, o riterių — greitakojai žirgai. Pamažu jodamas jis erzino ir pykino riterius, kurie stebėjosi, kad toks stipruolis neturi gero arklio.

Kai vakaras užklupo, jie pasiekė kalniuką. Jonas Fabijonas apsidairė ir nutarė čia apsinakvoti. Aukštai suliepsnojus laužo liežuviams, jis vešlioje žolėje išsitiesęs pasiraivė ir ramiausiai užmigo, palikdamas sumišusius riterius, kurie dairydamiės tyliai šnabždėjosi:

— Pamanyk, drauguži, jis toks drąsus, kad nebijo net kalne laužą užkurti! Dabar mus visi iš tolo mato ir iš pasalų gali užpulti!...

— Taigi, kad jis už save galingesnio ir stipresnio neranda! — pritarė jaunesnysis riteris. — Tu negali įsivaizduoti, kaip aš džiaugiuos, kad mane įspėjai su juo į dvikovą neįsivelti, kitaip savo galvos seniai būčiau netekęs! Ačiū!... — ir sunkiai atsiduso.

Tąsyk netoli kalniuko gyveno žiaurus ir piktas karalius Padrikas. Liepsnojantį laužą pastebėjęs, susidomėjo ir pasiuntė tarną ištirti. Tarnas prie jų sustojimo vietos prijojo ir, pamatęs tik tris pakeleivius, įsidrąsinęs pradėjo rėkti:

— Ar jūs nežinote, kad šis kalniukas galingajam karaliui Padrikui priklauso?... Jei nenorite bėdos užsitraukti, kuo greičiausiai laužą užgesinkite ir nešdinkitės!...

Jono Fabijono stiprybės galia pasitikėdami, jiedu pašiepiamai nusikvatojo ir vyresnysis riteris drąsiai atkirto:

— Tš-š-š-š... Ne taip garsiai rėk, tu suski! Matau, kad tavo karalius dar nežino, jog čia ilsisi Jonas Fabijonas, kuris pats vienas šimtą stipriausių karių ir septynius drąsiausius riterius paguldo! Tai ką?... Gal dėl to kalniuko tavo karalius nori Jono Fabijono miegą sutrukdyti? Tegu pamėgina jį pajudinti!...

Tarnas, tokią žinią išgirdęs, išsigando. Greitai arklį pasuko ir nulėkė apie negirdėtą stipruolį savo karaliui pranešti.

Karalius buvo užsispyrusio būdo. Pavydu degdamas, jis gudriai apskaičiavo: jei Jonas Fabijonas vienu kirčiu paguldo šimtą karių, kodėl prieš jį nepasiūsti du šimtu, nes jis tik vieną šimtą įstengia nugaltėti? Išmintingesnio sumanymo neradęs, įsakė etmonui (kariuomenės vadas) parinkti du šimtus pačių tvirčiausių karių ir keturiolika drąsiausių riterių.

Tuo tarpu riteriai, negalėdami užmigti, prie laužo susigūžę sėdėjo ir patylomis šnekučiavosi. Pamatę ateinant Padriko karius, subruzdavo ir puolė Joną Fabijoną žadinti.

— Stipriausias ir galingiausias riteri! Mus apsupo... Girdi, mus apsupo du šimtai karių su keturiolika riterių, reikalaudami pasiduoti arba iš čia nešdintis! Sakyk... girdi, ką tu manai daryti?...

Pažadintas Jonas Fabijonas nusižiovavo, apsidairė ir gudriai atsakė:

— Klausykite, nesijaudinkite!... Tu esi iš mūsų pats jauniausias riteris. Tad vienas nueik ir tas museles išgainiok!... — ramiai nesikarščiuodamas patarė jis ir, ant kito šono apsivertęs, užmigo.

Riteriai išgirdę, kad Jonas Fabijonas galingus priešo karius su musėmis sulygino, jo neišpasakytu drąsumu negalėjo atsigėrėti. Jauniausias riteris, įkvėpimo įgavęs, greitai pabalnojo žirgą ir išjojo prieš pasitikti. Susitikęs, tartum viesulas jų tarpan įsisukęs, lyg gėles visus nuskynė ir grįžęs prie laužo nudribo atsikvėpti.

Karalius, pamatęs, kad kovą dėl kalniuko su dideliais nuostoliais pralaimėjo, įsikarščiavęs surinko keturius šimtus kovoje prityrusių karių ir dvidešimt aštuonius riterius ir pats su jais išjojo.

Vyresnysis riteris, ateinančius karius pamatęs, Joną Fabijoną prikelė ir paklausė patarimo ką dabar daryti. Šis, ant kito šono apsi-versdamas, lyg nieko baisaus neatsitiko, ramiausiai patarė:

— Regis, tu mūsų tarpe esi vidutinyasis riteris. Tad ko žiopsai, pulk ir tuos erzlius vabalus išvaikyk!... — ir vėl užmigo.

Nematyto ramumo ir negirdėto drąsumo paveikti riteriai gūžčiojo pečiais ir stebėjosi. Vidutinyasis riteris, drąsos pagautas, puolė ir

bematant juos visus nugalėjo. Tik vienas karalius stebuklingai išliko gyvas ir į pilį parbėgo labai piktas.

Negalėdamas savo kalniuką nuo įsibrovėlių apginti, valdovas sukvietė patarėjus ir griežtai jiems įsakė baisųjį stipruolį nugalėti.

Barzdoti patarėjai, karaliaus įsakymą rimtai išklause, ratu susėdo ir ilgai galvojo. Pagaliau, žilaplaukis patarėjas atsistojo ir iškilmingai tarė:

— Maloniausis ir visų karalių išmintingiausias! Tu savo rūsy laikai vienaakį žmogėdrą milžiną grandinėmis sukaustytą, kuris viena ranka šimtmetinius ąžuolus su šaknimis išrauna, panašiai kaip mes žirnius raškome. Pažadėk jam laisvę ir jis baisųjį stipruolį bematant nugalės!

Karaliui patarimas patiko.

Išaušo rytas ir aukštai pakilę vieversėliai linksmai čiulbėjo. Vienaakis milžinas, storu kuolu apsiginklavęs, stovėjo kitame kalniuke ir, giesmininkus perrėkdamas, šaukė Joną Fabijoną į dvikovą.

Jo riksmo prikeltas, Jonas Fabijonas pramerkė akis ir suprato, kad dabar atėjo jo eilė su priešu grumtis. Pamatęs, kad milžinas buvo vienaakis, šyptelėjo ir nieko netaręs išjojo. Priešais milžiną sustojo ir su skara perrišo savo vieną akį, o su kita sekė žmogėdros judesius.

Milžinas pamatęs perrištą akį pamanė, kad taip drąsiau priešą pulti, nedelsdamas savo vieną akį stipriai užrišo ir, kuolą į visas puses švaistydamas, visu smarkumu pasileido pakalnėn bėgti. Jonas Fabijonas vos spėjo iš kelio pasitraukti. Žmogėdra milžinas nieko nebematydamas nuotolio neapskaičiavo ir pro šalį pralėkė. Tuo metu Jonas Fabijonas iš paskos jį pasivijo ir kalaviju nukirto jam galvą.

Nugalėtas ir pažemintas, išdidusis karalius Padrikas gėda nesitverdamas šėlo. Didikai ir patarėjai jį ramino. Įkalbėjo pačiam pamėginti su Jonu Fabijonu susitaikinti. Nieko gudresnio nesugalvodamas valdovas nusileido ir nugalėtoją pakvietė į pilį.

Savo dviejų riterių lydimas, Jonas Fabijonas į karališkus rūmus išdidžiai įžengė. Pats karalius su didikais ir karo vadais iškilmingai jį priėmė ir pilyje apgyvendino.

Pavakaryj, jo garbei karalius iškėlė puotą. Visi valgė, gėrė ir stebėjosi Jono Fabijono stiprumu. Sėdėdamas greta karaliaus jis pamatė jauniausiąją valdovo dukterį. Jų žvilgsniai dažnai susitikdavo. Nejučiomis vienas kitą karštai pamilo.

Pokyliui įpusėjus jis atsistojo ir Padrikui drąsiai tarė:

— Garbingasis karaliau! Jei nuoširdžiai nori mūsų tarpe amžiną taiką įgyvendinti, leisk savo gražuolei dukteriai su manimi susituokti!

Karalius, bijodamas iš naujo ją užrūstinti, sutiko ir suruoštas pokylis netikėtai ir laimingai iškilmingomis vestuvėmis pasibaigė.

Tapęs valdovu, jis nepamiršo nei savo seno tėvo, nei riterių. Kad riteriai sėklių kraujo įgautų (apsigyventų vienoje vietoje) ir nuotykių daugiau nebeieškotų, apvesdino juos su likusiomis karaliaus dviem dukterims. Vidutiniajam riteriui pavedė kariuomenei vadovauti, o jauniausiąjį, įsteigęs pradžios mokyklą, paskyrė mokytojauti, kad vaikai per mokslą galėtų daugiau gudrybių išmokti.

Savo senukui tėvui, kuris daugiau nebegalėjo į adatos skylutę siūlo įverti, pavedė savo mažytį sūnų saugoti, kad erzlios musės būsimajam karaliui netrukdytų ramiai miegoti.

ANUOMET IR DABAR

Ištraukos iš Stasio Lauciaus eilėraščio

Pasakojo man tetulė,
siaučiant sniego pūgai,
kad Žydrasis Paukštis lesa
pajūry žemčiūgus.

Kad auksiniais riešutėliais
voveraitė mintą,
kad prie ažuolo Rainiukas
kniaukia prirakintas.

Kad gyvybės medis auga
mūsų gluosnio vietoj,
ant šakų varpeliai skamba,
obuolį palietus.

Kvepalais kitur palyja,
gulbėm suplasnojus.
Į stiklinį kalną princas
laimės žiedo joja.

Kad namai margais meduoliais
ir saldainiais kloti...
Miela buvo tėviškėlėj
apie tai svajoti.

Kur tie krikštoliniai rūmai,
veidrodinės menės?
Verkia sudaužytos geldos,
nusiminę seniai.

Nors ant vilko aš išdumčiau,
kaip tas Jonas, raitas,
Gal išgaučiau iš raganiaus
užburtąją fleitą.

Aš pagročiau, surikiuočiau
milijoną vyrų
ir praneščiau, ko berželiai
paneriuos pasviro.

Ten ir milžinas tas rymo,
tik dabar bejėgis.
Ten karste visų gražiausia
Karalaitė miega...

MOČIUTĖ PASAKOJA

A. Giedrius

V.

Gervylių vaikai neužmiršo, kad senelė ne viską dar papasakojo apie naminius paukščius ir gyvulius. Kitą vakarą jie vėl susirinko.

— Mamute, — tarė Karytis, — sakei, kad žąsinas žnybia ir muša...

— Taip, — patvirtino močiutė. — Kai buvau maža, ne kartą man žąsinas įžnybė.

— Niekai žąsinas, kad mamutę žnybė! — pasipiktino penkerių metų Rasutė.

— Visai nereikia žąsino, — pasakė šešerių metų Daliukas.

— Reikia žąsino, — tarė senelė. — Žąsinas visą būrį žąsų ir žąsiukų saugo. Pamanykite, kad visas būrys žąsų ir žąsiukų lauke ganosi, o atbėga šuo. Žąsinas, kiek lesęs nelesęs, vis galvą iškėlęs dairosi. Jis pirmutinis pamato šunį ir surinka: "Gyrkt!" Tuoju visos žąsys iškelia galvas ir ima šaukti: "Gyrkt! Gyrkt!..." Suprask — pavojus, saugokimės! O jeigu tasai šuo lįs artyn, tai žąsinas pirmutinis kaklą ištiesęs puls šnypšdamas: "Ššš!.." Žąsiukai išsigan-

dę subęgs prie mamų. O žąsinas žnybs šunį, šoks ant jo ir muš jį savo sparnų krumpliais.

— Mamute, — sako Daunius, — ar gali žąsinas nuveikti šunį?

— Žąsinas nepaiso to, ar nuveiks: puola, ir gana, — pasakė senelė. — Bet šuo retai teužpuola žąsį. Juk juodu abu naminiai gyvuliai ir pažįsta vienas kitą. O jeigu koks šunelis norėtų paišdykauti, tai kai tik žąsinas sušnypščia ir užsimoja sparnais, šuo tuojuo pabūgęs bęga šalin.

— Mamute, — klausė Ramutė, — o jeigu aš norėčiau pasigauti žąsiuką?...

— Žąsinas ir tave žnybtų, — atsakė močiutė. — O ne tik žąsinas, bet ir kiekviena žąsis neleistų imti jos vaiko. Tiktai šeimininkei, kuri juos lesina, nieko nedaro. Maži vaikai nei žąsiai, nei žąsinui nepatinka: turbūt numano, kad jie mėgsta paišdykauti. Dideli žmonės žąsino nebijo: jie moka atsiginti. O pikčiausias žąsinas pavasarį, kai yra mažų žąsiukų. Taip ir gerai. Žąsiukai, kaip ir maži vaikai, ne labai tesirūpina, kokia bėda juos gali užklupti. Tėvai greičiau pamato. Pavasarį mažų žąsiukų ir varnos tyko pasigauti. Tegu tiktai žąsytis atsitolina nuo viso būrio — alkaną varną pasigriebs ir nusineš. O kai budrus žąsinas sergsiti, varna nedrįsta artintis prie žąsų būrio.

— Reikia žąsino, — patvirtino Karytis. — Žąsinas — vyras žąsų būryje. O kad tau neižnybtų, neik prie žąsiukų!

— O aš norėčiau mažytį žąsiuką pasigauti ir pasidžiaugti, — tarė Ramutė. — Aš matau iš paveiksluko, kokie meilūs maži žąsyčiai.

— Teisybė, — patvirtino močiutė. — Maži žąsyčiai gražiai geltoni ir labai meilūs, o kai paimi, tai tokie lyg pūkinukai. Jie ir labai kalbūs. Kai prieini artyn, tai visi išsitiesia kakliukus ir kalbina: “Piul, piul, piul, piul!...” O kai jie nori miego, tai sako: “Vi, vi, vi, vi, vi, vi!” Žąsis, tokį jų balselį išgirdus, atsitupia, ir žąsyčiai sulenda jai po sparnais. O kol sumiega, jie ir po žąsies sparnais dar vyvuliuoja: “Vi, vy, vi, vi, vi, vi, vi!”

— Mamute, — klausė Karytis, — o kaip žąsiukas pasiprašo valgyti?

— Žąsiukas lesa, ne valgo, — pataisė Daunius.

— Teisybė, žąsiukas lesa, — patvitrino senelė. — O pasiprašo lesti šitaip: “Tiul, tiul! Tiul, tiul!”

— O ką sako žąsyti, kai skauda? — paklausė penkerių metų Rasutė.

— Kai skauda, žąsyti sudejuoja.

— Mamute, — tarė šešerių metų Daliukas, — ir katė moka dejuoti. Anąsyk Daunius užmynė Katei ant uodegos, tai katė tiktai — čeeerkšt! Jai skaudėjo.

— Ei, Daliau! — tarė Daunius. — Tai tu ėmei ir su skundei mane!

— Aš neskundžiau, — pasiteisino Daliukas. — Ir Karytis girdėjo, kaip katė sudejavo.

— Palaukite, vaikai, — tarė močiutė. — Čia niekas nekaltas. Kartais visai netyčia pasitaiko nuskriausti gyvuli ar paukštį. Tiktai tyčia nekankinkite. O atsargūs visada būkite.

— Mamute, — klausė Karytis, — o ką veikia gaidys? Juk ir jis — vyras.

— Gaidys geras vyras, — atsakė senelė. — Jis labai saugo savo būrį. Vištos ramiai sau lesinėja kieme ar pievutėje, o gaidys vis galvą iškėlęs žiūri, ar nėra kokio pavojaus. Didžiausias vištų priešas — vanagas, toks plėšrus paukštis. Jis atlekia iš girios ir iš padangės nusižiūri kokio paukštelio ar vištos. Nusižiūrėjęs suglaudžia sparnus ir kaip kulka sminga žemyn, pasigriebia vištelę ir nulekia. Bet akylas gaidys ir padangėje pamato vanagą. Jeigu pavojus aiškus, tai gaidys smarkiai surinka: “Čieeer!” Tada visos vištos ir jis pats bėga slėptis. O jeigu pavojus dar netikras, tai trumpai pasako: “Kiurrrr!” Taip trumpai moka pasakyti ir vištos.

— Niekai vanagas! — pasakė Rasutė, o jai pritarė ir Daliukas.

— Mamute, — tarė Rūtelė, — labai įdomu Lietuvos

PAUKŠTELIUI

A. Kašiubienė

Lik, paukšteli, tu pas mus,
Čia vargelio daug nebus.
Prižiūrėsiu tave žiemą,
Bersiu grūdelius į kiemą.

Lekia rogės nuo kalnelio,
Sniego baltu takeliu.
Nuo šakelės ant šakelės,
Tu pamoji sparneliu.

O kai grįšiu tu atlėk,
Pro langelį pažiūrėk.
Aš praversiu dureles,
Ir snapelis tavo les.

Tu dainelę man čiulbėsi,
Ir pabūsi prie namų.
Žiemą tave prižiūrėsiu,
Tau bus gera ir smagu.

kaime. Aš labai norėčiau pamatyti visą būrį žąsų su mažais žasyčiais ir visą būrį vištų su mažais vištyčiais.

— Ir aš! — pasisakė Ramutė.

— Ir aš! Ir aš! — pritarė mažieji.

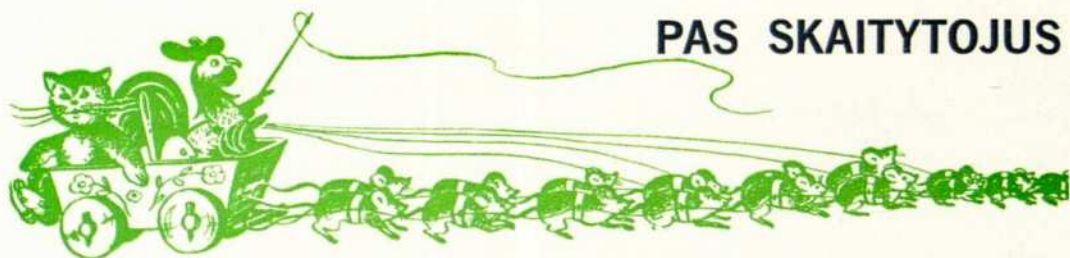
— O aš norėčiau pamatyti, kaip žąsinas kaklą ištiesęs vejasi Rūtą, — pajuokavo Daunius.

— Rūtelė viena neitų prie žąsų, — tarė močiutė. — O didelių žmonių žąsinas privengia. Pagąsdina ir didelius. O pagąsdinęs grįžta į būrį ir giirasi: "Tararai, tararai!..." Suprask — jo išsigando...

— Būta ko girtis! — pasakė Rūtelė.

— Palauk, Rūtele, — tarė močiutė. — Ir žąsis moka panašiai pasigirti. Juk ir jai kartais tenka kitus gąsdinti ir žasiukus ginti. Žąsis taip pat moka žnybti. O kai ką pagąsdina, tai ir ji pasididžiuoja.

Senelė kitą kartą dar kažinką ketino papasakoti.

PAS SKAITYTOJUS

RUDENS VAIKŲ POPIETĖ

Los Angeles moksleiviai ateitininkai šiais metais vėl suorganizavo "Vaikų rudens popietės" programą. Gruodžio 5 suvaidinome "Stebuklingą lazdelę". Vaidinimą režisavo J. Kaributas ir mokytoja D. Polikaitienė. Dekoracijas nupiešė p. R. Kalvaitis, scenos rūbų projektus padarė p. J. Leškienė. Vaidino: R. Jodelytė, J. ir P. Domkai ir K. Uldukis — piemenėliai, R. Ringytė — geroji laumė, D. Kojelytė — blogoji laumė, V. Ažuolaitis — raganius, R. Kojelytė — Lapininė, V. Narbutas — Motiejukas, L. Kojelis — ponaičiu pasivertęs velniukas.

"Stebuklingoji lazdelė" — tai graži pasaka. Čia vaizduojama gerųjų jėgų kova su blogosiomis. Blogas raganius kankina į jo rankas patekusius piemenėlius. Piemenėliai kartą ganydami arklius, iš molio nulipdo savo kankintojus. Taip pat nulipdo vieną statulėlę, kurią pavadina geruoju Motiejuku. Žydrioji laumė atgaivina Motiejuką, duoda dėdelę, kuriai grojant visi šoka, ir siunčia jį į pilį gelbėti piemenėlių. Blogoji laumė viską girdi, tai pažadina velniuką, paverčia ponaičiu, įduoda jam kitą dėdelę ir pasiunčia apgauti Motiejuką. Ponaičiukas apgauna Motiejuką ir iš jo išvilioja stebuklingą dėdelę. Žydrioji laumė tada Motiejukui duoda stebuklingą avinėlį, iš kurio vilnų byra auksiniai pinigai, ir vėl siunčia gelbėti piemenėlių. Blogoji laumė ponaičiuką aprengia kerdžiumi, įduoda jam kitą avinėlį, kuris beria anglis, ir vėl įsako apgauti Motiejuką. Ponaičiukui vėl pasiseka, ir jis vėl išmaino su Motiejuku avinėliais.

Raganiaus pilyje su apmainytais avinėliais susitinka Motiejukas su ponaičiu. Piktas raganius atima iš jų abu avinėlius ir išsiveda. Piemenėliai su Motiejuku čiumpa ponaičiuką ir pakiša po pečiumi. Blogoji laumė atskrenda ponaičiuکو gelbėti, bet ir pati patenka po pečiumi. Tada pasirodo geroji laumė. Ji Motiejukui duoda stebuklingą lazdelę, kuri baudžia blogus žmones. Lazdelė apkulia raganių ir Lapininę, atsiima stebuklingą dėdelę ir avinėlį ir išvaduoja piemenėlius.

Ir aš norėčiau tokią lazdelę turėti. Tada visi rusai išdumtų iš Lietuvos.

Linas Kojelis

SUSIPAŽINKITE

*su dviem šauniais "Eglutės"
skaitytojais:*

Vytautas Keblys su broliuku Arūnu Tomu prie tėvelių namų Southfield, Michigan.

Jiedu ketina išmokti gerai lietuviškai skaityti — kažin kuris kurį pralenks!

LINKSMIAU

Ponia: Kiaušinius reikia padėti šaltoje vietoje, kad nesugestų.

Tarnaitė: Aš tuoj pat pasakysiu vištoms, ponia.

— Girdėjau, kad judu su Vytu gerokai susipešėt.

— Taip. Jis sakė, kad mano sesuo turi kreivas kojas.

— Bet tu neturi sesers!

— Neturiu, bet visvien reikia ginti savo teises.

Autobuse:

— Ar kas nors pametė popierinių pinigų, suveržtų gumutę?

— Jie mano! — atsiliepė du balsai.

— O, aš tik dabar radau gumutę.

Teta: Kas atsitiko tavo katytei, kurią turėjai, kai čia pirmiau buvau?

Kristute: O, ar jūs nežinojote?

— Ne, ar kas nunuodijo?

— Oi, ne.

— Ar nuskendo?

— Ne.

— Gal kas pavogė?

— Ne.

— Ar ji kaip nors susižeidė?

— Ne, tetule.

— Na, tai tikrai negaliu atspėti, kas jai atsitiko.

— Ji užaugo ir tapo katė.

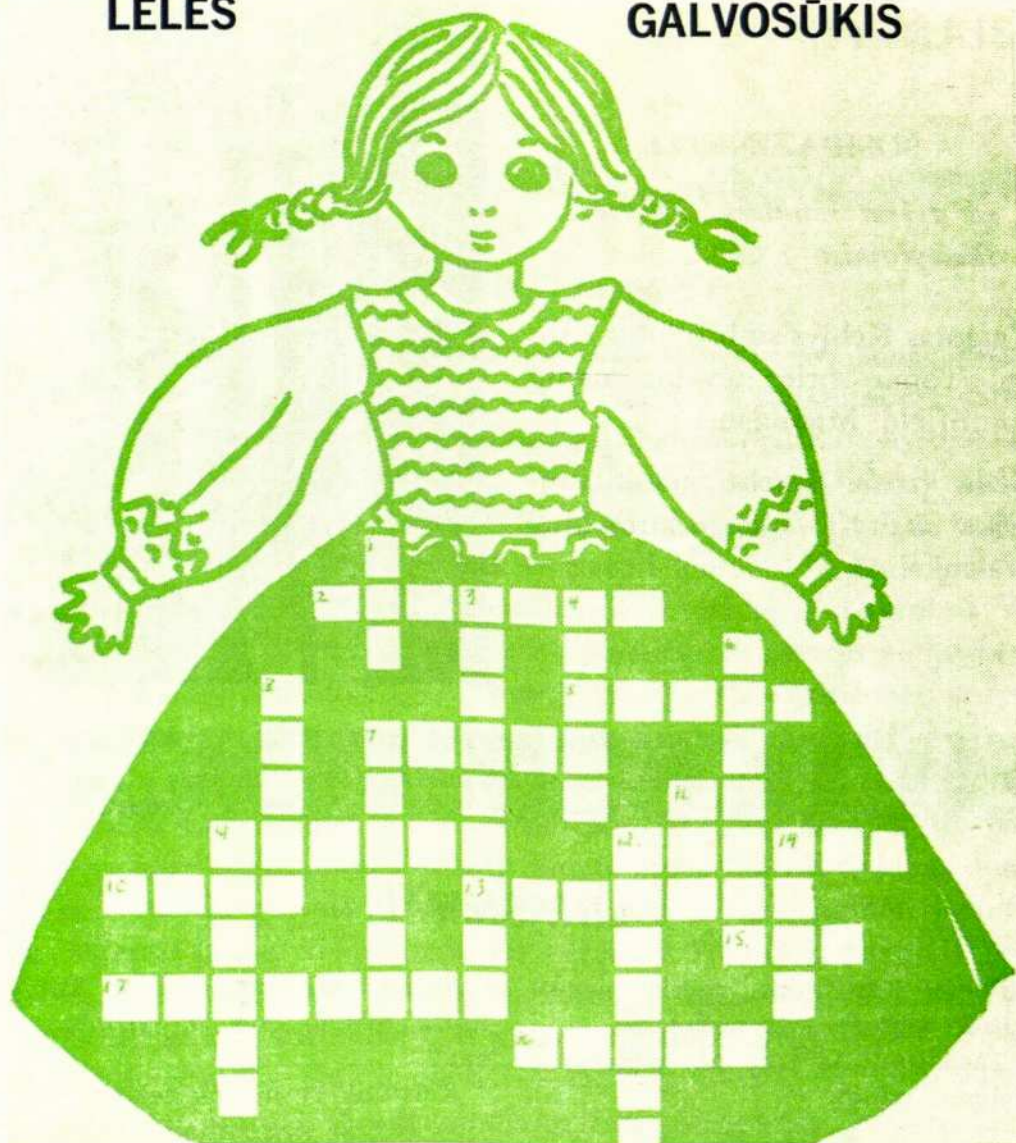

— Onute, ar išiuvai sagas į savo paltą?

— Ne, mamytė. Negalėjau rasti sagų, tai užsiuvau skylutes.

LĖLĖS

GALVOSŪKIS

Žemyn:

2. Jūra, kurioj randamas gintaras.
5. Tas, kuris kitiems vadovauja.
7. Reikalingumas.
9. Medžiai su baltais kamienais.
10. Sakalas.
11. Nutilk!
12. Apvelka rūbais.
13. Siaura žemės juosta, kuri skiria Kuršių Marias nuo Baltijos.
15. Prielinksnis.
16. Gauna už pinigų.
17. Labai didelis akmuo Lietuvoje.

Skersai:

1. Prielinksnis.
3. Tai, ką garvežys traukia.
4. Ūkio derlius.
6. Vieta, kur kunigaikštis Kęstutis pamatė vaidilutę Birutę.
7. Neberk.
8. Mergaitės puošia tautines...
9. Prietaisas, ant kurio sėdima jojant.
11. Vienur, kitur,... bei ten.
12. Garbingas kovotojas.
14. Užtenka.

(Atsakymai psl. 31)

MAMA

Vaizdelis Motinos Dienai

J. Bertulis

SCENA V.

(Motina padeda nerinėlį ir paėmusi akinius skaito. Įbėga Danutė. Rodo lėlytę).

DANUTĖ: Mama, Malgiukas mano lėlytę kad pultė, kad pultė! Maniau, kad visą lėlę sudlaskys. As is jo atėmiau, bet (rodo), ve, suknelę sudlaskė.

MOTINA: O kur tu buvai padėjusi savo lėlytę?

DANUTĖ: As nubėgau pas vaikus zaisti, o lėlytę palikau ant pievos.

MOTINA: Matai, Margiukui pasirodė, kad lėlytei nuobodu, o tau ji jau nebereikalinga, todėl ir ėmė su ja žaisti.

DANUTĖ: Zaisti! Bet kaip jis zaidė?!

MOTINA: Žinoma, šuniškai.

DANUTĖ: Ak, is tiklų, zaidė suniskai. Kitą kaltą as būsiu gudlėnė. (glausdamasi prie motinos) Al tu, mamute, galėtum lėlytės suknelę pataisyti?

MOTINA: Gerai, jau gerai, pataisysiu.

DANUTĖ: Mamute, man labai patinka, kai tu gleitai sakai: "L-l-l-l". Plasau, dal kalta pasakyk.

MOTINA: (sako) L-l-l-l...

DANUTĖ: Ne, ne, ne taip. Sakyk (bando tarti "r-r-r-r", bet neišgina) l-l-l-l...

MOTINA: (vėl kartoja l-l-l-l). Juk tu taip norėjai?!!

DANUTĖ: Ne, mama. Tu gleitai liezuviu judink.

- MOTINA: Tu irgi judink liežuvį greitai ir gausi tą, ką nori.
(*Danutė liežuvį judina į šalis, tad gaunasi "lu-lu..."*)
- MOTINA: Liežuvį tu judink ne į šonus, bet į viršų. Žiūrėk, va taip
r-r-r-r...
(*Danutė bando, pagalios išeina kažkas panašu į "r-r-r"*)
- MOTINA: (*Džiaugsmingai*) Ve, matai, jau pradžia gera. Kai pasimankštinsi, galėsi ilgai ir greitai tarti r-r-r-r...
- DANUTĖ: (*patenkintai juokiasi*) Lauke as ismoksiu gelai kalbėti.
(*prisiartinusi žiūri į motiną*) Mamute, kodėl kai tu skaitai uzsidedi akinius.
- MOTINA: Kad galėčiau geriau skaityti, Danutėle.
- DANUTĖ: Mamute, nupilk il man akinius, kad il as galėčiau is tavo knygos skaityti.
- MOTINA: Danutėle, jau aš turiu nupirkus tau "akinius". (*Nueina ir atneša iš stalčiaus knygutę*) Ve, mažyte, čia yra vaikiški akiniai. Jie tau irgi tiks. Kai abėcėlę išmoksi, galėsi ir iš mano knygos skaityti.
- DANUTĖ: (*džiaugsmingai žiūrėdama motinai į akis ir į knygutę*). O, kai sitą knygą ismoksiu, būsiu jau gudli, il Jonukas nebegalės man sakyti: "tu dulnė"!
- MOTINA: Bet Jonukas irgi vietoje nestovės, mokinsis vis daugiau. Tad tu irgi turėsi eiti vis pirmyn ir pirmyn su mokslu.
- DANUTĖ: Mama, pladėk mane jau mokinti, jau dabal.
- MOTINA: Gerai, Danutėle, jeigu to nori, mielai pradėsiu. (*Rodydama raidę*) Ve, šitoji raidė vadinasi A.
- DANUTĖ: A?! O kodėl vadinasi A?
- MOTINA: O kodėl tu vadiniesi Danutė, o ne Jonukas?
- DANUTĖ: As nezinau. Bet man taip patinka.
- MOTINA: Tad ir ši raidė, kur ji bebūtų, vadinasi A. Pasakyk man kokį žodį, kuris prasidėtų raide A?
- DANUTĖ: A-a-a-liutė!
- MOTINA: Gražu, o daugiaus!?
- DANUTĖ: A-a-adata, a-a-apelsinas...
- MOTINA: Dar?...
- DANUTĖ: Alklys.
- MOTINA: Ne alklys, bet arklys.
(*Danutė hebandydama, pagalios ištaria "arklys"*)
- MOTINA: Dabar supratai, kodėl ši raidė nepyksta, kai ją vadiną A?
- DANUTĖ: Suplantu.
- MOTINA: O, gal — suprantu?!...
- DANUTĖ: Supr-r-rantu. O dabar dėkui, mamute. Bėgsiu darr pažaisti.

MOTINA: Gal pažaisti?!

DANUTĖ: Pažžžaisti... (*pabučiuoja motiną ir išbėga*).

SCENA VI.

MOTINA: (*viena likusi*) — Laimingiausias amžius vaikų yra tol, kol jų rūpestėlis vien apie lėles ir žaisliukus tesipina. (*Pažvelgus į dangų*) Dievulėli, duok jiems sveikatą ir laimink jų žingsnius. (*Kai ką pasiima ir išeina*).

SCENA VII.

(*Ibėga Giedrė. Po mažos valandėlės atskuba Jonukas*)

GIEDRĖ: Aš pasakysiu tavo mamai, kad tu man įspyrei.

JONUKAS: O kam tu sakei, kad aš esu arklys, tad arkliškai ir pasielgiau.

GIEDRĖ: Aš tave todėl taip išvadinau, kad tu per pamoką kramtei gumą. Net sporte ir bažnyčioje tu tą darai!

JONUKAS: Visi taip daro. Ar aš esu blogesnis už juos?!

GIEDRĖ: Visi padaužos vagia, langus daužo, tėvus šaudo. Tad gal ir tu norėtumei tokiu būti?

JONUKAS: (*piktai*) Nutilk, nes vėl spirsiu.

GIEDRĖ: Aš tikrai pasiskųsiu tavo mamai, ir...

SCENA VIII.

(*Ieina motina rūbais nešina*)

MOTINA: O, Giedrutė čia! Ką man gero pasakysi?

GIEDRĖ: Aš, aš, nieko. Mudu su Jonuku ejome lenktynių, kuris greičiau atbėgs į šitą kambarį.

MOTINA: (*linksmi*) Ir katras laimėjo?

JONUKAS: Giedrutė už mane vikresnė. Ji įskrido pirma.

MOTINA: Kuo galėčiau tave pavaišinti, Giedrute?

GIEDRĖ: Mama dažnai sako, kad tamsta moki paruošti gardų lietuvišką sūrį, kuris yra ir gardus ir sveikas.

MOTINA: Gerai, mielai tave pavaišinsiu sūriu (*atneša abiem po sūrio gabalą*).

GIEDRĖ: (*truputį pavalgius*) Dėkui, labai dėkui, tetule. Tikrai sūris yra gardus. Ar ne tiesa, Jonuk?

JONUKAS: Aš nežinau, nes dažnai jo gaunu.

GIEDRĖ: A-a-a-a! Todėl tu ir esi toksai sveikas ir vikrus!

MOTINA: (*juokaudama*) Giedrute, Jonukui matomai patinka tavo pasakojimai, todėl jis ir klausinėja.

GIEDRĖ: Bet gi jis nuolat kimba ir perkerta, jeigu su kuo kalbu.

JONUKAS: Juk aš irgi turiu kai ką pasakyti!

- MOTINA: Nuo to, Jonuk, turi atprasti. Neleistina yra kalbantį perkirsti, ypač suaugusiam kalbant. Lauk kol kalbą užbaigs, tada pasakyk ko nori.
- JONUKAS: Oi, mama! Tada gali įvykti panašiai kaip mūsų mokykloje: panelė mokytoja nebesuskubo išgelbėti savo šuniuko.
- MOTINA: Kaip tas įvyko?!
- JONUKAS: Panelė mokytoja mums irgi sakydavo, jog negalima perkirsti jeigu vyresnieji kalba.
Vieną pavasario dieną su mokytojos šuniuku mes žaidėme šalia prūdo. Ten buvo įtaisytas lieptas.
- MOTINA: O kam tas lieptas buvo reikalingas?
- JONUKAS: Ant to liepto moterys skalbinius skalbdavo.
- MOTINA: O kas buvo su tuo šuniuku?
- JONUKAS: Šuniukas nubėgo ant liepto galo ir žiūri. Kur bus buvęs atbėgo mūsų Margis.
- MOTINA: Margis?! Ir ką jis padarė?
- JONUKAS: Margis, norėdamas su juo pažaisti, šuniuką įstūmė į prūdą.
- MOTINA: Reikėjo gelbėti!
- JONUKAS: Ten gilu, bijojome lįsti.
- MOTINA: Tad ką tu padarei?
- JONUKAS: Aš nubėgau pas panelę mokytoją. Bet ji kalbėjosi su vienu ponu. Aš pribėgęs sakau: "Panele mokytoja..." O ji mane perkirto piktai ir subarė, kam pertraukiau kalbą. Kai kalbėti pabaigė, manęs paklausė ko noriu. Aš pasakiau kas įvyko su jos šuneliu. Kai nubėgome prie prūdo, — šunelis jau buvo nebegyvas.
- MOTINA: Matai, Jonuk, čia buvo skubus reikalas. Reikėjo abiejų atsiprašyti, ir pasakyti kame reikalas.
- GIEDRĖ: Dėkui, teta, už sūrį. (Jonukui) Einam dar pažaisti! (abu išbėga)

SCENA IX.

- MOTINA: (viena) Dėkui Dievui, kad mano vaikai gali draugauti su protingais vaikais. Vieni nuo kitų neišmoksta blogo elgesio.

SCENA X.

(Ibėga uždusę Sigitas ir Algiukas. Abudu juokiasi, kalba vienas kitą perkirsdami).

Mama, mama, tai buvo teatras! Tai buvo teatras!

- MOTINA: Kas gi tokio buvo?
- SIGITAS: Vaikai pagavo vištą ir jai užrišo akis.

ALGIUKAS: Ir višta nemokėjo eiti...

SIGITAS: O kitas vaikas atnešė savo jauną šuniuką.

ALGIUKAS: Šuniukas norėjo su višta pažaisti.

SIGITAS: O višta išsigando ir — kad gi suriks: "kudak-kudak"! Su sparnais plasnoja, virsta, krenta, bėga. O šuniukas vis loja ir stumdo.

ALGIUKAS: Tai buvo juokų! Ligi ašarų.

MOTINA: Bet gyvulių negalima kankinti.

SIGITAS: Mes nekankinome, vien tik žiūrėjome, kaip juodu žaidžia.

ALGIUKAS: Bet vištai nieko blogo nebuvo. Šuniukas nekando. Jis vien tik šuniškai žaidė.

SIGITAS: O višta! Tegul ji nebūna tokia kvaila, kaip višta.

MOTINA: O judu, ar irgi taip pasielgtumėte?

JONUKAS: Nežinau. Bet čia tebuvo vien gražus pokštas. Mudu vištas irgi myliva.

MOTINA: Judu tur būt gerokai išalkote, kad čia atbėgote?

ABUDU: O! Ir dar kaip! Mamute, gal duotum kai ko...

MOTINA: (*Sigitui paduodama pyragaitį*) Sigitai, imk šį pyragaitį, ir pasidalink su Algiuku broliškai, krikščioniškai.

SIGITAS: Mama, kaip reikia pasidalinti krikščioniškai?

MOTINA: Tai reiškia, kad broliukui turi duoti didesnę šmotuką negu sau.

SIGITAS: Hm, hm, mama, ... geriau duok pyragaitį Algiukui.

MOTINA: Kodėl?

SIGITAS: Tegul jis pasidalina krikščioniškai.

MOTINA: (*žiūrėdama su užuojauta Sigitui į akis*) Sigitai, nejaugi tu save myli stipriau už Algiuką, kuris yra už tave jaunesnis ir silpnesnis?!

SIGITAS: (*pažiūrėjęs į Algiuką, jį apkabina*) Algiuk, juk aš vien tik pajuokavau. Tu juk žinai, kad mudu esava geriausi draugai pasaulyje. (*duodamas jam pyragaitį*) Imk visą pyragaitį, man negaila, aš nesu alkanas.

ABUDU: Dėkui, mamute, mudu dar truputį lauke pažaisime, ir ateisime pamokas ruošti. (*Linksmi išbėga*).

Lėlės galvosūkių atsakymai (psl. 26) — Skersai: 2. Baltija, 5. vadas, 7. nau-da, 9. beržai, 10. aras, 11. ša, 12. rengia, 13. Neringa, 15. ant, 16. perka, 17. Puntukas. Žemyn: 1. pas, 3. traukinys, 4. javai, 6. Palanga, 7. nešerk, 8. lė-les, 11. šen, 12. riteris, 14. gana.

VASARIO

ŠVENTĖS IR VARDINĖS

1. Ignotas, Veridiana / Gytautas, Eidvilė
2. **MARIJOS IVEDYBOS**
Adabaldas, Adeloga / Rytys, Vandėnė
3. Blažiejus, Berlinda / Radvilas, Ata
4. Andriejus Kors., Joana / Vidimantas, Arvilė
5. Vodalis, Agota / Gaudvinas, Birutė
6. Titas, Darata / Alkis, Žyvilė
7. Romualdas, Adaukas / Romas, Druva
8. Jonas iš Matos, Kojinta / Vaigėdas, Nirma
9. Kirilas, Apolonija / Jovilas, Algė
10. Amantas, Skolastika / Girvydas, Vydgaila
11. **MARIJOS APSIREIŠKIMAS LIURDE**
Adolfas, Gobnata / Vaidėnis, Mantė
12. Reginaldas, Liudanas / Mantiminas, Deimantė
13. Liucinas, Renula / Algaudas, Rauda
14. Valentinas, Juozapa / Saulius, Gėda
15. Faustinas ir Jovitas, Jurgita / Girdėnis, Nirginda
16. **LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ**
Honestas, Pilypa / Vasaris, Laisvė
17. Silvinas, Evermėdas / Vaišvilas, Viltė
18. Simanas, Bernadeta / Lengvenis, Gėdrė
19. Konradas, Belina / Šarūnas, Nida
20. Sadotas, Amata / Visginas, Rindaugė
21. Peteras, Eleonora / Jovilas, Žėmyna
22. Aristijonas, Margarita Kort. / Darvydas, Gintautė
23. **PELENU DIENA**
Petras Damijonas, Milburga / Gantautas, Siga
24. Motiejus, Adelė / Virgaudas, Goda
25. Gerlandas, Aldetrūda / Margiris, Rasa
26. Aleksandras, Izabelė / Jogintas, Aurimė
27. Gabrielius, Honorina / Gėnvilas, Vilmantė
28. Silanas, Vilana / Vilgardas, Alna

“EGLUTĖ” sveikina visus, kurie švenčia vardines!